DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Deres ref	Vår ref	Dato
17/1340	17/1283	02.06.2017

Høring - Forslag til ny generell del av læreplanverket for grunnopplæringen som skal erstatte gjeldende Generell del og Prinsipper for opplæringen

Vi viser til Kunnskapsdepartementets brev av 10. mars 2017.

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) har følgende merknader til saken:

Helse- og omsorgsdepartementet støtter opp om forslaget til ny generell del av læreplanen og mener den ivaretar et helhetsperspektiv som sikrer et godt grunnlag for utarbeidelsen av nye læreplaner. Departementet har likevel noen forslag til endringer som vil kunne tydeliggjøre betydningen av blant annet påvirkningsfaktorer for psykisk og fysisk helse, trivsel og læring som det er viktig at skoleeier, skoleleder og den enkelte lærer har kompetanse om og tar hensyn til i skolehverdagen.

Punkt 2.2 Sosial læring og utvikling

Det vises til første avsnitt andre setning der det ramses opp hvor sosial læring skjer. HOD mener at måltider også bør nevnes her, og foreslår at setningen endres til følgende (tilføyelse i kursiv): "I skolesammenheng skjer sosial læring både i undervisningen, *under måltidene,* i friminuttene, på skoleveien, på skoleturer og i forbindelse med andre aktiviteter."

HOD mener en slik konkretisering vil tydeliggjøre at måltidene, som skjer daglig, er viktig for trivsel, sosial læring og psykisk og fysisk helse, og at skoleeiere og skolen har ansvar for å tilrettelegge for gode rammer for måltider i tråd med Forskrift for miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv. Måltider er tillagt større vekt i ny rammeplan for barnehagene og det er naturlig at dette videreføres i skolen, jf. også Meld. St 19 (2014-2015)

Postadresse	Kontoradresse	Telefon*	Avdeling	Saksbehandler
Postboks 8011 Dep	Teatergt. 9	22 24 90 90	Administrasjonsavdelingen	Tone Kurås
0030 Oslo		Org no.		22 24 85 77
postmottak@hod.dep.no	www.hod.dep.no	983 887 406		

Folkehelsemeldingen Mestring og muligheter og Nasjonal handlingsplan for bedre kosthold (2017-2021).

Punkt 2.3 Kompetanse i fagene
For å tydeliggjøre at de tverrgående temaene er sentrale i arbeidet med kompetansemålene, foreslår HOD at "de tverrfaglige temaene" tilføyes i tredje avsnitt første setning (tilføyelse i kursiv): "Fagenes kompetansemål utgjør en helhet som må ses i lys av formålsparagrafen, *de tverrfaglige temaene* og de øvrige delene av læreplanverket."

Punkt 2.6 Tverrfaglige temaer
HOD mener betydningen av kompetanse om påvirkningsfaktorer for folkehelse og livsmestring bør synliggjøres bedre både i den innledende teksten og under 2.6.1. Ytre faktorer påvirker den enkeltes livsvalg og det er viktig at skoleeier, skoleleder, lærere og elever har kunnskap om dette og at det drøftes i fagene.

HOD foreslår at "faktorer i samfunnet" tilføyes på følgende måte i første setning andre avsnitt under punkt 2.6 (tilføyelse i kursiv): "Elevene skal få innsikt i utfordringer og dilemmaer innenfor de tre temaene. De skal forstå sammenhengen mellom *faktorer i samfunnet*, handlinger og valg, og hvordan vi gjennom kunnskap og teknologi kan finne løsninger."

2.6.1 Folkehelse og livsmestring
Det foreslås tilføyelser om påvirkningsfaktorer, levevaner og synliggjøring av at helse omfatter både psykisk og fysisk helse.

I første og andre avsnitt foreslår HOD følgende tilføyelser (tilføyelser i kursiv):
"Alle mennesker må kunne gjøre ansvarlige livsvalg som bidrar til livskvalitet og en god fremtid. Temaet folkehelse og livsmestring skal bidra til at elevene utvikler kompetanse som fremmer elevenes helse og gjør dem i stand til å håndtere ulike utfordringer i livet. *Dette innebærer blant annet kompetanse om og drøfting av påvirkningsfaktorer for psykisk og fysisk helse og livsmestring.* Elevene skal lære å mestre hverdagen og få støtte til å oppleve livet som meningsfylt.

Utfordringer knyttet til områder som *psykisk og fysisk* helse, *levevaner,* seksualitet, rusmidler, medier, forbruk og personlig økonomi angår oss alle."

Selv om helse, seksualitet og rusmidler kan oppfattes som levevaner, mener HOD at det er viktig at levevaner inngår i setningen da det tradisjonelt innebærer faktorer som kosthold, fysisk aktivitet, tobakksbruk og alkohol som er de fire viktigste risikofaktorene for å utvikle sykdommer som tar flest liv og som må drøftes helhetlig på tvers av fag, og der påvirknings-faktorene er sentrale. Disse levevanene har også vist seg å være av betydning for psykisk helse. Det er blant annet viktig å fokusere på at kosthold og fysisk aktivitet representerer positive faktorer og må ses i sammenheng med temaer som mestring, medier, kroppspress og livskvalitet.

Med hilsen

Siv Wurschmidt (e.f.)
avdelingsdirektør

Tone Kurås
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer